

Basın Açıklaması

Değerli Basın Mensupları,

Şirketimiz nezdinde Rekabet Kurumu tarafından yürütülen soruşturma sonucunda, Kurul'ca Tüpraş'a 412 Milyon TL ceza verilmesi yönünde oyçokluğu ile verilen karar özeti, Rekabet Kurumu'nun internet sitesinde 17 Ocak 2014 tarihinde açıklanmıştır.

Açıklamada özetle, Tüpraş'ın fiyatlandırma ve sözleşmelere ilişkin uygulamaları yoluyla hakim durumunu kötüye kullandığı, bu suretle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesini ihlal ettiği iddia edilerek, bu çerçevede 2013 mali yılı sonunda oluşması beklenen cironun takdiren % 1'i oranında olmak üzere 412 Milyon TL idari para cezası verilmesine karar verildiği belirtilmektedir.

Henüz gerekçeli karar yazılmadığından konu iddia ve kararın ayrıntıları ile açık yasal dayanakları bilinmemekle birlikte verilen kısa karardan anlaşıldığı kadarıyla, söz konusu idari para cezasının esas olarak 5 yıllık inceleme süreci içinde bütün dünyada ekonomik ve finansal krizin en yoğun olarak yaşandığı **11 Ekim 2008-1 Ocak 2009** tarihleri arasındaki **2 ay 20 günlük dönemde** aşırı fiyatlama yapıldığı iddiasıyla verildiği anlaşılmaktadır.

Öncelikle belirtmek isteriz ki, her ne kadar Tüpraş ülkemizde kurulu tek rafineri şirketi olsa da akaryakıt piyasası, 1 Ocak 2005 tarihinde yürürlüğe giren Petrol Piyasası Kanunu ile tamamen serbestleştirilmiştir. Piyasa oyuncuları herhangi bir miktar sınırlaması olmaksızın Türkiye'ye akaryakıt ithal edebilmektedirler. Bu nedenle akaryakıt dağıtım şirketleri ticari ve mali tercihlerine bağlı olarak istedikleri miktarda akaryakıtı Karadeniz Bölgesindeki 18 rafineri ve Akdeniz Bölgesindeki 53 rafineri başta olmak üzere dünyanın herhangi bir yerinden ithal edebilmektedirler. Buna bağlı olarak da Tüpraş bölgede bulunan 71 adet rafineri başta olmak üzere tüm rafinerilerle tam bir rekabet içinde çalışmaktadır. Örneğin, Samsun veya Trabzon'a Ukrayna Sivastopol'dan ithalat yapmak, İzmit Rafinerisine göre, Mersin veya Antalya bölgesine İsrail'den ithalat yapmak, İzmir Rafinerisi'ne göre navlun olarak daha düşük maliyetlidir.

Diğer taraftan mevcut vergi düzenlemesine göre Tüpraş'tan alımlarda rafineri çıkış fiyatının 1,5 katı tutarındaki ÖTV baştan ödenmekte, ithalatta ise dağıtım şirketinin satış yaptığı anda tahakkuk etmektedir. Bu da üretim yapan rafineri şirketimiz aleyhine ithalata büyük bir finansal avantaj sağlamaktadır.

Nitekim yılda yaklaşık 16,5 Milyon Ton tüketimi olan ülkemizin temel taşıma akaryakıtı motorinde (tüketim miktarı benzinin 9 katından fazladır) Türkiye pazarının sadece yaklaşık %34'i Tüpraş üretimi ile karşılanmaktadır.

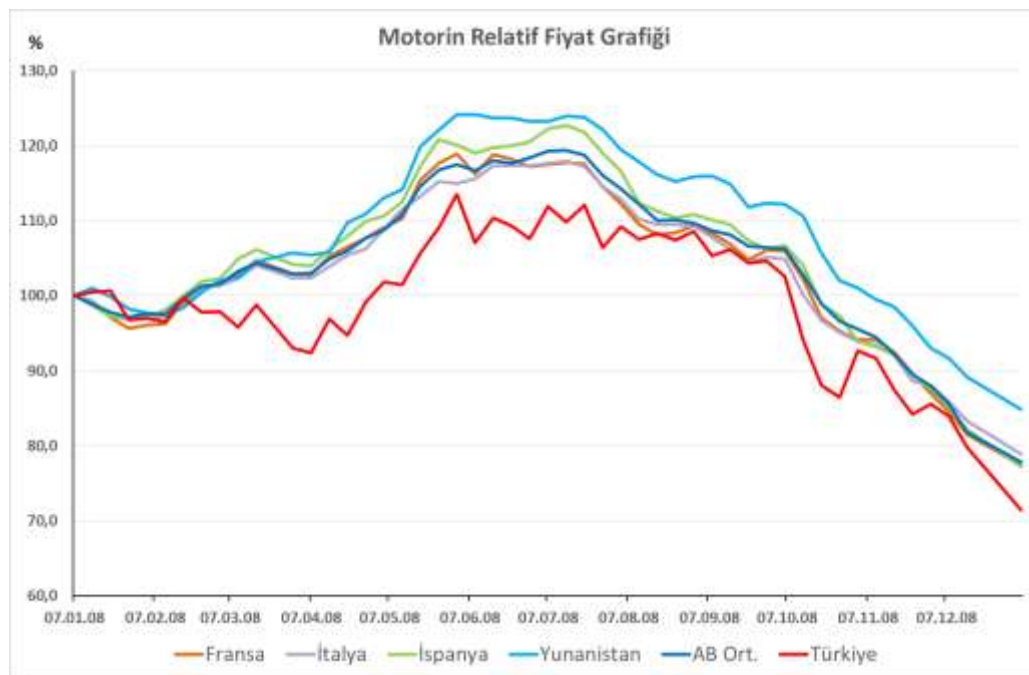
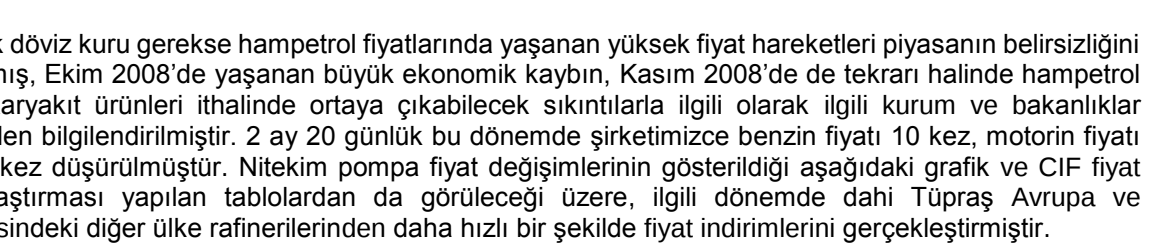
Rekabet Kurumu tarafından yapılan 5 yıllık inceleme sonucunda, aşırı fiyatlama iddiasında bulunulan 11 Ekim 2008-1 Ocak 2009 tarihleri arasındaki 2 ay 20 günlük dönemin öncesinde ve sonrasında, yani 1998 yılından bugüne kadar, Tüpraş, Otomatik Fiyatlama Kararnamesi olarak bilinen 98/10745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na paralel fiyatlandırma yapmıştır.

1998 yılından itibaren temel alınan fiyatlandırma sistemi metodunun esasında ürünün Akdeniz Piyasa Fiyatı ile Dolar /TL döviz kuru iki önemli değişkendir. Akaryakıtın Akdeniz piyasasındaki CIF fiyatı ve Dolar/TL döviz kuru çarpılarak bulunan referans fiyatla, günlük referans fiyat arasındaki farklılık belirli bir yüzdeyi geçtiğinde, fiyat değişikliği artış veya düşüş yönünde piyasaya yansıtılmaktadır.

Bu göstergeler ve işleyişle her yıl ürün bazında artış ve düşüş olarak ortalama 20-30 fiyat değişimi olmaktadır.1998 yılından beri kamu ve özel sektör yönetimlerindeki Tüpraş tarafından uygulanan bu metot ilgili ve yetkili tüm kamu kurum ve kuruluşların da tercihi olmuştur. Piyasada düzen ve işlerliğin sağlanması, denetimlerin daha sağlıklı olarak gerçekleştirilebilmesi için günlük fiyat değişimi gerek ilgili kurumlar, gerekse siyasi makamlar olmak üzere otoriteler tarafından tercih edilmemiştir.

Fiyatlandırma dönemsel olarak değerlendirildiğinde, 1998'den sonraki 15 yılın 2006 yılına kadar olan 7,5 yılı kamu dönemine aittir ve fiyatlama ile ilgili her hangi bir problem gündeme gelmemiştir.

2006-2008 yılları arasındaki dönemle ilgili olarak yine aşırı fiyat iddiasıyla yapılan incelemede 24 Temmuz 2008 tarihli Rekabet Kurumu Ön araştırma Raporuna göre soruşturma açılmaya dahi gerek duyulmamıştır. 1 Ocak 2009 tarihinden bugüne kadar geçen beş yıl için de herhangi bir olumsuz tespit bulunmamaktadır.

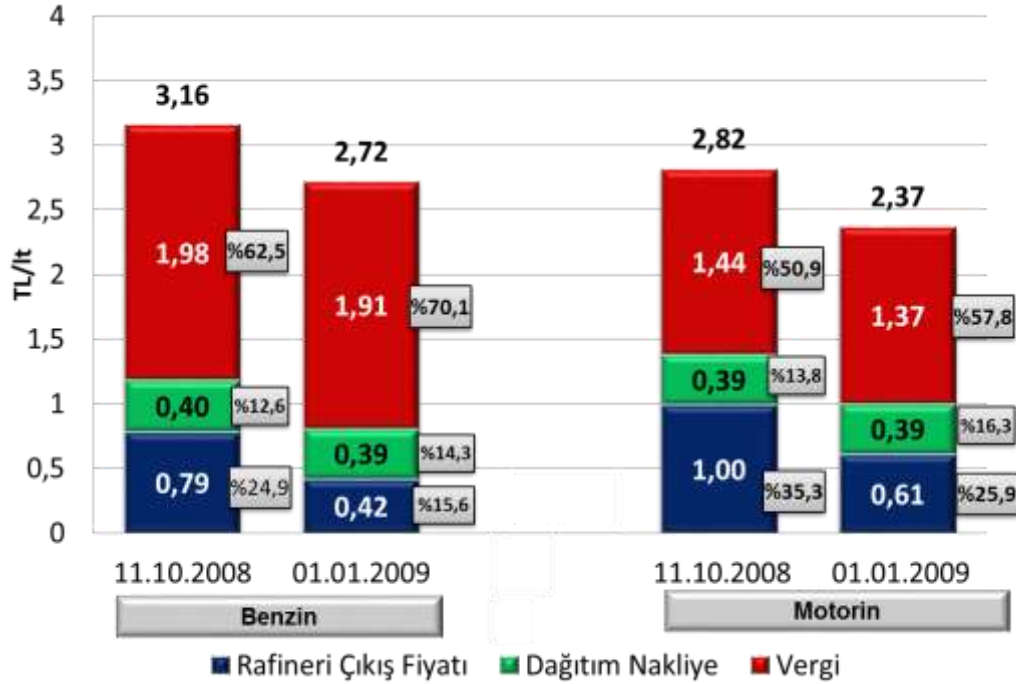

Motorin	Akdeniz CIF Fiyatları		İzmit Rafinerisi Satış Fiyatı	
	TL/TON	8 Temmuz'a Göre Değişim (%)	TL/M3	8 Temmuz'a Göre Değişim (%)
8 Temmuz 2008	1.556,23	-	1.471,06	-
1 Eylül 2008	1.203,55	-22,70%	1.082,87	-26,40%
1 Ekim 2008	1.172,22	-24,70%	1.085,57	-26,20%
3 Kasım 2008	1.030,77	-33,80%	1.023,78	-30,40%
1 Aralık 2008	857,25	-44,90%	860,57	-41,50%
2 Ocak 2009	699,97	-55,00%	658,27	-55,30%

Yaşanan büyük ekonomik kriz nedeniyle pek çok rafineri şirketinin de faaliyetini durdurduğu ve iflas ettiği bu dönemde, şirketimiz de yaklaşık 850 Milyon TL (Ekim 517 Milyon, Kasım 207 Milyon, Aralık 126 Milyon TL) zarar etmiştir. Buna rağmen, ülkemizin akaryakıt temin güvenliğini ön plana alan şirketimiz, ülkemizin akaryakıt ikmalini zararına da olsa sürdürmüştür.

Diğer taraftan, uluslararası akaryakıt fiyatları ve döviz kuruna bağlı olarak hesaplanan rafineri satış fiyatına ek olarak, akaryakıt üzerinden alınan vergiler ve dağıtım şirketleriyle bayilerin masraf ve kar payları akaryakıt pompa fiyatlarının oluşmasında belirleyici olmaktadır.

Aşırı fiyatlama iddiasında bulunulan 11 Ekim 2008-1 Ocak 2009 tarihlerindeki akaryakıt pompa fiyat bileşenleri aşağıdaki grafiklerde karşılaştırmalı olarak yer almaktadır. Grafikten de görüleceği üzere; dönem başında benzin pompa fiyatının %25'ini oluşturan rafineri satış fiyatı %16'ya, motorinde ise %35'ten %26'ya gerilemiştir. Aynı dönemde vergi yükü ise benzinde %63'ten %70'e, motorinde %51'den, %58'e yükselmiştir. Bu çerçevede, şirketimizin rafineri satış fiyatlarını indirdiği bu dönemde, pompa fiyatlarındaki vergi etkisi açıkça görülmektedir.

Koç Holding tarafından 26 Ocak 2006'da 13 konsorsiyumun katıldığı ihalede %51 hissesi 4 Milyar 140 Milyon Amerikan Doları bedelle devralınan Tüpraş, merhum Vehbi Koç'un "Ülkem varsa, ben de varım" felsefesi ile devam eden yatırımlarının tamamlanması ile 2015 yılı itibarıyla toplam 5,5 Milyar Amerikan Doları tutarındaki yatırımı hayata geçirmiş olacaktır. Şirketimiz ülkemizin akaryakıt ihtiyacını en üst kalitede ve güven ile sağlamak üzere geçmişte olduğu gibi bugün de tüm mevzuat ve düzenlemeleri esas alarak üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmek üzere her koşulda üretimini sürdürmeye ve yatırım yapmaya devam edecektir.

Rekabet Hukuku ve Rekabet Kurulu'nun "bugüne kadar" istikrar kazanmış uygulama ve kararlarında zarar edilen dönemler için aşırı fiyat iddiasında bulunulmamasına rağmen, fiyatlarını rakip rafinerilerden daha hızlı indiren ve ülkemizin akaryakıt ikmal güvenliğini ön plana aldığı için Ekim-Aralık 2008 döneminde 850 Milyon TL zararı göze alarak faaliyetlerini basiret ve istikrarla sürdüren Tüpraş için, yukarıdaki açıklamalarımızın tamamı dikkate alındığında, aşırı fiyatlama iddiasıyla ceza kesilmesi konu ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuata aykırı olduğu gibi Rekabet Kurumunun içtihat haline gelmiş kendi kararlarına da aykırıdır. Bu nedenle de söz konusu idari para cezası ile ilgili olarak tarafımızca tüm yasal haklarımızın kullanılacağı hususunu kamuoyunun bilgilerine sunarız.

Saygılarımızla,

Tüpraş Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş